

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: ბიზანტიური ფილოლოგია / Byzantine Philology

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია: ფილოლოგიის ბაკალავრი (ბიზანტიური ფილოლოგია) / BA in Philology (Byzantine Philology)

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: 240 ECTS კრედიტი.

ბაკალავრის აკადემიური ხარისხის მისანიჭებლად საჭირო 240 ECTS კრედიტი ნაწილდება შემდეგნაირად:

50 ECTS კრედიტი ეთმობა ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ყველა სტუდენტისათვის სავალდებულო ე.წ. საფაკულტეტო სასწავლო კურსებს.

120 ECTS კრედიტი განკუთვნილია სტუდენტის მიერ არჩეული ძირითადი (მაპროფილებელი) სპეციალობისათვის (საბაკალავრო პროგრამისათვის).

60 ECTS კრედიტის ფარგლებში სტუდენტს შეუძლია მისთვის სასურველი დამატებითი საბაკალავრო პროგრამის (სპეციალობის) არჩევა. დამატებითი პროგრამის არჩევა შესაძლებელია როგორც ძირითადი სპეციალობის განმახორციელებელ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე, ისე თსუ-ს სხვა ფაკულტეტებზეც. დამატებითი პროგრამის არ არჩევის შემთხვევაში სტუდენტს შესაძლებლობა აქვს 60 კრედიტი გამოიყენოს თავისი ან სხვა საბაკალავრო პროგრამის სასწავლო კურსების/მოდულების შესაწავლად (ეს შეიძლება იყოს მისი ძირითადი ან დამატებითი სპეციალობის, მისივე ფაკულტეტის რომელიმე სხვა სპეციალობის, სხვა ფაკულტეტის ამა თუ იმ სპეციალობის საგანი/მოდული. საგნის ასარჩევად დაბრკოლება შეიძლება გახდეს ამ საგნის შესწავლის წინაპირობა, ან ადამიანური და მატერიალური რესურსებიდან გამომდინარე მსმენელთა რაოდენობის შეზღუდვა, ან ამ საგანზე დარეგისტრირებულ სტუდენტთა სიმცირე).

დამატებითი პროგრამის არ არჩევის შემთხვევაში სტუდენტს შეუძლია კრედიტების გარკვეული რაოდენობა (მაქს. 40 კრედიტი) გამოიყენოს უცხო ენის შესასწავლად ან უცხო ენის ცოდნის გასაღრმავებლად.

10 ECTS კრედიტი განსაზღვრულია ე.წ. თავისუფალი კრედიტებისთვის (სტუდენტს ეძლევა შესაძლებლობა, რომ თავისი პროფესიული თუ პიროვნული განვითარების მიზნით, მთელი უნივერსიტეტის მასშტაბით აირჩიოს ნებისმიერი სასწავლო კურსი (მათ შორის უცხო ენა).

ძირითადი (მაპროფილებელი) სპეციალობის 120 ECTS კრედიტი ნაწილდება შემდეგნაირად:

20 ECTS კრედიტი განკუთვნილია ე.წ. საკომპეტენციო კურსებისათვის (იგულისხმება ძირითადი ფილოლოგიური კომპეტენციები), **80 ECTS** კრედიტი ეთმობა სპეციალობის სავალდებულო სასწავლო კურსებს, მათ შორის **10 ECTS** კრედიტი – საბაკალავრო ნაშრომს, ხოლო **20 ECTS** კრედიტი – სპეციალობის არჩევით საგნებს.

ბაკალავრის აკადემიური ხარისხის მიჭების წინაპირობაა სტუდენტის მიერ არანაკლებ 240 ECTS კრედიტის დაგროვება და ძირითადი პროგრამის 170 კრედიტის (50+120) შესრულება.

სწავლების ენა: ქართული.

მიზანი: პროგრამის მიზანია ბიზანტიურ ფილოლოგიასთან, ზოგადად ჰუმანიტარულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებებთან დაკავშირებული, ფუნდამენტური და იმავდროულად ინტერდისციპლინური და კომპლექსური ცოდნის გადაცემა და პრაქტიკული უნარების გამომუშავება შემდეგი მიმართულებებით: ენათმეცნიერების, ლიტერატურათმცოდნეობის, ლიტერატურის თეორიისა და თარგმანთმცოდნეობის საფუძვლები, ძველი ბერძნული და ლათინური ენები, ანტიკური ფილოსოფია და ქრისტიანობის საფუძვლები, ბიზანტიის ისტორია, ბიზანტიური ლიტერატურა, კერძოდ, ბიზანტიური აგიოგრაფია, ჰომილეტიკა, ჰიმნოგრაფია, ისტორიოგრაფია, ეპოსი და ბიბლიური ეგზეგეტიკა, ქართულ-ბიზანტიური ისტორიული, ლიტერატურული და კულტურული ურთიერთობები, ბიზანტიური ცივილიზაციის გავლენა თანამედროვე ქართულ და ევროპულ ლიტერატურაზე, ხელოვნებასა და კულტურაზე, ქართველ მოღვაწეთა წვლილი ბიზანტიურ კულტურაში, და სხვ.

პროგრამა მიზნად ისახავს ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგის, ბიზანტიური ფილოლოგიის სპეციალისტების მომზადებას, რომელთა როგორც ზოგადად ჰუმანიტარული, ისე ვიწრო დარგობრივი ცოდნა, პრაქტიკული უნარები და ზოგადი კომპეტენციები უზრუნველყოფს მათ დასაქმებას დიდაქტიკურ და სამეცნიერო, მთარგმნელობით, საგამომცემლო, მასმედიის სფეროებში, სასულიერო-საგანმანათლებლო და არასამთავრობო ორგანიზაციებში და სხვ. ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამა იძლევა ფართო ჰუმანიტარულ-ფილოლოგიურ განათლებას და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ჩვევებს, ხოლო პროგრამის მულტიდისციპლინური პროფილის გამო კურსდამთავრებულებს აქვთ არა მხოლოდ ბიზანტიური ფილოლოგიის, არამედ ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა პროფილით სწავლის გაგრძელების პერსპექტივა.

ბიზანტიური ფილოლოგიის სპეციალობის კურსდამთავრებულთა თეორიული და პრაქტიკული საქმიანობა მომავალში ხელს შეუწყობს როგორც ბიზანტიური კულტურული ფასეულობების შესწავლასა და ბიზანტიური ფილოლოგიის განვითარებას, ისე ქართული ლიტერატურის, ხელოვნებისა და კულტურის სიღრმისეულ გააზრებას ბიზანტიური ცივილიზაციის კონტექსტში.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა: ერთიანი ეროვნული გამოცდები.

სწავლის შედეგი: ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის კურსდამთავრებული ფლობს შემდეგ დარგობრივ და ზოგად (ტრანსფერულ) უნარებს:

<p>1. ცოდნა და გაცნობიერება</p>	<p>აქვს სფეროს ფართო ცოდნა, რომელიც მოიცავს თეორიებისა და პრინციპების კრიტიკულ გააზრებას. სფეროს კომპლექსური საკითხების გაცნობიერება.</p>	<p>კურსდამთავრებულმა იცის:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. ფილოსოფიური აზროვნების განვითარების ძირითადი ეტაპები, კონცეპტები და მეთოდები, ფილოსოფიის ისტორიის, პოლიტიკისა და რელიგიის ფილოსოფიის, ეთიკის, ესთეტიკისა და ლოგიკის, ფილოსოფიური ანთროპოლოგიის საფუძვლები; 1.2. საქართველოს ისტორიის ძირითადი ეტაპები, ფაქტები და მოვლენები მსოფლიოს გეოპოლიტიკურ კონტექსტში; 1.3. აკადემიური წერის ძირითადი პრინციპები; 1.4. რომელიმე სხვა (არამაპროფილებელი) სპეციალობის საფუძვლები, ძირითადი თეორიები, პრინციპები და კვლევის მეთოდები (არჩევით); 1.5. ძირითადი ენათმეცნიერული და ლიტერატურათმცოდნეობითი თეორიები, პრინციპები და კვლევის მეთოდები; 1.6. ლიტერატურის თეორიის საფუძვლები; 1.7. ლინგვისტური კომპარატივისტიკის ძირითადი თეორიები და პრინციპები, ბერძნული ენათმეცნიერების საფუძვლები; 1.8. თარგმანთმცოდნეობის ძირითადი თეორიები და პრინციპები, ძველი ბერძნული ენიდან ქართულად თარგმნის თავისებურებები; 1.9. ინგლისური ენა საშუალო (B1) ან საშუალოზე მაღალ (B2) დონეზე; არჩევის შემთხვევაში რომელიმე სხვა ევროპული ენა მინიმუმ A2 დონეზე. 1.10. ერთ-ერთი აღმოსავლური ან ლათინური ენის საფუძვლები (არჩევით); 1.11. ერთ-ერთი ევროპული ლიტერატურის განვითარების ძირითადი ეტაპები, ჟანრები, მნიშვნელოვანი ავტორები და მათი ნაწარმოებების კონცეპტუალური და სტილისტური მახასიათებლები (არჩევით); 1.12. ბიზანტიური სამყაროს კვლევის ისტორია, ბიზანტიურ ფილოლოგიაში გამოყენებული კვლევის მეთოდები, ბიზანტიის ათასწლოვანი ისტორიისა და
---------------------------------	---	--

		<p>კულტურის ძირითადი ეტაპები, ბიზანტიურ-ქართული ისტორიული და კულტურული ურთიერთობები, ბიზანტიის როლი აღმოსავლეთ და დასავლეთქრისტიანული ქვეყნების, მათ შორის საქართველოს კულტურული ფორმირების პროცესში;</p> <p>1.13. ძველი ბერძნული და ლათინური ენების მორფოლოგია, სინტაქსი, სტილისტიკა, ლექსიკა და ფრაზეოლოგია, ძველი ბერძნული სენტენციები;</p> <p>1.14. დოგმატურ-საღვთისმეტყველო ტერმინოლოგია ძველ ბერძნულ, ძველ და ახალქართულად;</p> <p>1.15. ბიზანტიური ლიტერატურის განვითარების ძირითადი ეტაპები, ჟანრები, მნიშვნელოვანი ავტორები, მათი შემოქმედების ძირითადი პრობლემატიკა და კვლევის თანამედროვე მდგომარეობა, ცალკეული ნაწარმოებების კონცეპტუალური და სტილისტური მახასიათებლები;</p> <p>1.16. ბიზანტიური პერიოდის სხვადასხვა ჟანრის ბერძნულენოვანი ტექსტების ლინგვისტური, ლიტერატურათმცოდნეობითი, ტექსტოლოგიური და საღვთისმეტყველო თავისებურებები;</p> <p>1.17. ბიზანტიური ეპოსის, ჰაგიოგრაფიის, ისტორიოგრაფიის, მსოფლმხედველობრივი და მხატვრული მახასიათებლები და თავისებურებები მსოფლიო ლიტერატურის კონტექსტში;</p> <p>1.18. ქრისტიანული მოძღვრების არსი, მართლმადიდებლური ეკლესიის კატეხიზმო, ქრისტიანული ღვთისმეტყველების საფუძვლები;</p> <p>1.19. ქრისტიანული ეგზეგეტიკისა და დოგმატიკის საფუძვლები;</p> <p>1.20. ქრისტიანული საღვთისმეტყველო და ზნეობრივი სწავლებები;</p> <p>1.21. ანტიკური ფილოსოფიის ძირითადი სკოლები (პლატონიზმი, არისტოტელიზმი, სტოიციზმი, ეპიკურეიზმი, ნეოპლატონიზმი), მათი ძირითადი ნიშნები, წარმომადგენლები და შრომები;</p> <p>1.22. ორი სააზროვნო სისტემის – ანტიკურობისა და ქრისტიანობის – ურთიერთმიმართებები;</p> <p>1.23. კომპარატივისტული ტექსტოლოგიის საფუძვლები;</p> <p>1.24. ბიზანტიური ფილოლოგიის საფუძვლები, რაც იძლევა ბიზანტიური ლიტერატურის, კულტურისა და ზოგადად ცივილიზაციის ფართო ცოდნას, ენათმეცნიერებისა და ლიტერატურათმცოდნეობის თეორიებისა და პრინციპების კრიტიკული გააზრებისა და სფეროს კომპლექსური საკითხების გაცნობიერების საშუალებას.</p> <p>1.25. შუა საუკუნეების ლათინური ენის მორფოლოგიური და სინტაქსური</p>
--	--	--

		<p>თავისებურებები (არჩევის შემთხვევაში);</p> <p>1.26. რომანის ჟანრის წარმოშობისა და განვითარების ძირითადი ეტაპები, ბიზანტიურ-ქართული ლიტერატურული ურთიერთობების ძირითადი მახასიათებლები, ბერძნული რომანისა და „ვეფხისტყაოსნის“ ურთიერთმიმართებები (არჩევის შემთხვევაში);</p> <p>1.27. შუა საუკუნეების ფილოსოფიის ძირითადი თავისებურებები, მთავარი პრობლემატიკა და მნიშვნელოვანი წარმომადგენლები; ანტიკური და შუა საუკუნეების ფილოსოფიის ურთიერთმიმართებები; ქრისტიანული შუა საუკუნეების აღმოსავლური და დასავლური ფილოსოფიების ძირითადი თავისებურებები, მიმდინარეობები და ძირითადი წარმომადგენლები (არჩევის შემთხვევაში);</p> <p>1.28. ბიზანტიის ისტორიის ძირითადი ეტაპები, ბიზანტიისა და დასავლეთის საერთო მახასიათებლები და თავისებურებები, ბიზანტიის სახელმწიფოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური, სოციალური და კულტურული მახასიათებლები (არჩევის შემთხვევაში);</p> <p>1.29. შუა საუკუნეების ევროპის ხელოვნების ძირითადი მახასიათებლები, დარგთა მრავალფეროვნება, იკონოგრაფიის სახეები, ეკლესიათა ტიპები კულტურულ და რელიგიურ კონტექსტში (არჩევის შემთხვევაში);</p> <p>1.30. ეკლესიის ისტორიის მნიშვნელოვანი მოვლენები, მართლმადიდებელი და კათოლიკური ეკლესიის თავისებურებები და გავლენა საზოგადოებრივ ცხოვრებასა და ყოფაზე; ეკლესიის როლი ბიზანტიის და დასავლეთ ევროპის პოლიტიკურ, სოციალურ და კულტურულ ცხოვრებაში; მართლმადიდებელი ეკლესია, პაპობის ისტორია, ქრისტიანული ეკლესიის ევოლუციის ყველა ეტაპი უძველესი დროიდან დღემდე (არჩევის შემთხვევაში);</p> <p>1.31. საქართველოს ეკლესიის ჩამოყალიბება-განვითარების ისტორია და ევოლუციური ეტაპები, საქართველოს ეკლესიის ისტორია მსოფლიო ეკლესიებისა და კულტურულ-პოლიტიკური ისტორიის, საქართველოს ისტორიის კონტექსტში (არჩევის შემთხვევაში);</p> <p>1.32. ანტიკური (ძველი ბერძნული და რომაული) კულტურის განვითარების ძირითადი ეტაპები და მახასიათებლები (არჩევის შემთხვევაში);</p> <p>1.33. ანტიკური (ძველი ბერძნული და რომაული) მითოსის ფუნდამენტური სახეები და სიმბოლოები: ღმერთები, გმირები, მითოსური ციკლები; მითოლოგიური სახე-სიმბოლოების მეცნიერული ახსნის თეორიები; მითოლოგიის კვლევის სტრუქტურალისტური, სემიოტიკური, შედარებითი მეთოდები (არჩევის შემთხვევაში);</p>
--	--	--

<p>2. ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი</p>	<p>შეუძლია სფეროსათვის დამახასიათებელი და ასევე ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენება პრობლემების გადასაჭრელად, კვლევითი ან პრაქტიკული ხასიათის პროექტის განხორციელება წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად.</p>	<p>შემთხვევაში); კურსდამთავრებულს შეუძლია:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. ძირითადი ენათმეცნიერული და ლიტერატურათმცოდნეობითი, აგრეთვე ბიზანტიური ფილოლოგიის მეთოდების გამოყენება ამა თუ იმ პრობლემის გადასაჭრელად, კვლევითი ან პრაქტიკული ხასიათის პროექტის (ნაშრომის) განსახორციელებლად, წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად; 2.2. ინგლისური ენის ცოდნის გამოყენება აკადემიური მიზნებისათვის; 2.3. ერთ–ერთი ევროპული ენის (ინგლისურის გარდა) ცოდნის გამოყენება აკადემიური მიზნებისთვის (არჩევის შემთხვევაში); 2.4. ერთ–ერთი აღმოსავლური ენის (არჩევით) ცოდნის გამოყენება აკადემიური მიზნებისთვის; 2.5. ბიზანტიური პერიოდის საშუალო სირთულის სხვადასხვა ჟანრის ბერძნულენოვანი ტექსტების თარგმნა ბერძნულიდან ქართულად ლექსიკონის დახმარებით და შესაბამისი ლინგვისტური, ლიტერატურათმცოდნეობითი, ტექსტოლოგიური და საღვთისმეტყველო კომენტარების მომზადება; 2.6. საშუალო სირთულის ტექსტების თარგმნა ქართულიდან ძველ ბერძნულად; 2.7. შუა საუკუნეების ლათინურენოვანი ტექსტების კითხვა ლექსიკონის დახმარებით და შესაბამისი ლინგვისტური, ლიტერატურათმცოდნეობითი, ტექსტოლოგიური და საღვთისმეტყველო კომენტარების მომზადება (არჩევის შემთხვევაში); 2.8. ძველი და ბიზანტიური პერიოდის ბერძნული ენის სხვადასხვა ტიპის ლექსიკონების, მათ შორის ეტიმოლოგიური ლექსიკონების, გამოყენება; 2.9. ხელოვნების ნაწარმოებების ფორმალურ-სტილისტური და იდეური ანალიზი (არჩევის შემთხვევაში);
<p>3. დასკვნის უნარი</p>	<p>სფეროსათვის დამახასიათებელი მონაცემების შეგროვება და განმარტება, ასევე განყენებული მონაცემებისა და/ან სიტუაციების ანალიზი სტანდარტული და ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენებით, დასაბუთებული დასკვნის ჩამოყალიბება.</p>	<p>კურსდამთავრებულს აქვს:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1. ბიზანტიური ფილოლოგიის, ფილოლოგიური და ჰუმანიტარული მეცნიერებების ამა თუ იმ აქტუალურ საკითხთან დაკავშირებით მასალებისა და მონაცემების შეგროვების, გააზრების, სისტემატიზაციისა და მათ საფუძველზე არგუმენტირებული დასკვნის ჩამოყალიბების უნარი, ზოგადად ჰუმანიტარულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა, კერძოდ ბიზანტიური ფილოლოგიისათვის დამახასიათებელი მეთოდების გამოყენებით; 3.2. ბიზანტიური ფილოლოგიის სფეროში არსებული საშუალო სირთულის პრობლემების იდენტიფიკაციისა და თანამედროვე მეთოდების გამოყენებით მათი

		<p>გადაჭრის გზების მოძიების უნარი;</p> <p>3.3. ბიზანტიური ფილოლოგიის, ფილოლოგიური და ჰუმანიტარული მეცნიერებების სფეროში როგორც პირველადი, ისე მეორადი საინფორმაციო წყაროებიდან მიღებული ინფორმაციის, სხვადასხვა მეცნიერული მოსაზრებების, ჰიპოთეზებისა და თეორიების კრიტიკული შეფასებისა და საკუთარი პოზიციის ჩამოყალიბების უნარი;</p> <p>3.4. შუა საუკუნეების საღვთისმეტყველო მოძღვრებათა განმარტებების ისტორიულ პერსპექტივაში დანახვის უნარი; მათი თანამედროვე ინტერპრეტაციებთან შედარების შედეგად საკუთარი პოზიციის ჩამოყალიბების უნარი;</p> <p>3.5. ბერძნული ენის გრამატიკის განმარტების, ბიზანტიური ტექსტების სინტაქსური და სტილური თავისებურებების გააზრების უნარი მშობლიურ ენასთან მიმართებით.</p>
4. კომუნიკაციის უნარი	<p>იდევნის, არსებული პრობლემებისა და გადაჭრის გზების შესახებ დეტალური წერილობითი ანგარიშის მომზადება და ინფორმაციის სპეციალისტებისა და არასპეციალისტებისათვის ზეპირად გადაცემა ქართულ და უცხოურ ენებზე, თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების შემოქმედებითად გამოყენება.</p>	<p>კურსდამთავრებულს აქვს:</p> <p>4.1. ბიზანტიური ფილოლოგიის სფეროში არსებული იდეების, პრობლემებისა და მათი გადაჭრის გზების შესახებ დეტალური წერილობითი ანგარიშის, საჯარო გამოსვლის ტექსტის მომზადების უნარი როგორც ქართულ, ისე ინგლისურ ენაზე;</p> <p>4.2. ბიზანტიური ფილოლოგიის სფეროში ქართულ ენაზე საკვალიფიკაციო ნაშრომის მომზადების უნარი;</p> <p>4.3. სპეციალისტებისა და არასპეციალისტებისათვის ბიზანტიურ ფილოლოგიასთან დაკავშირებული ინფორმაციის ზეპირად გადაცემის უნარი როგორც ქართულ, ისე ინგლისურ ენაზე;</p> <p>4.4. დისკუსიაში პროფესიული ტერმინოლოგიის გამოყენებით მონაწილეობის და აუდიტორიის კითხვებზე არგუმენტირებული პასუხის გაცემის უნარი;</p> <p>4.5. სწავლისა და კვლევის პროცესში თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების, ბიზანტიურ ფილოლოგიასა და ზოგადად ფილოლოგიურ მეცნიერებებში არსებული უახლესი ელექტრონული რესურსების გამოყენების უნარი;</p>
5. სწავლის უნარი	<p>საკუთარი სწავლის პროცესის თანმიმდევრულად და მრავალმხრივად შეფასება, შემდგომი სწავლის საჭიროებების დადგენა.</p>	<p>კურსდამთავრებულს აქვს:</p> <p>5.1. ბიზანტიური ფილოლოგიის სფეროში, ისევე როგორც ზოგადად ფილოლოგიურ და ჰუმანიტარულ კონტექსტში საკუთარი ცოდნის თანმიმდევრულად და მრავალმხრივად შეფასებისა და შემდგომი სწავლის საჭიროებების განსაზღვრის უნარი;</p>

		<p>5.2. დამოუკიდებლად ან მინიმალური დახმარებით, სპეციალური, ქართული და ინგლისურენოვანი ლიტერატურის გამოყენებით ცოდნის მიღების უნარი;</p> <p>5.3. წინასწარ შეთანხმებული რეკომენდაციების/ინსტრუქციების მიხედვით, ხელმძღვანელის მეთვალყურეობით კვლევითი სამუშაოს, საკვალიფიკაციო ნაშრომის შესრულების უნარი;</p> <p>5.4. სამუშაო დროის რაციონალურად დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი;</p>
<p>6. ღირებულებები</p>	<p>ღირებულებების ფორმირების პროცესში მონაწილეობა და მათ დასამკვიდრებლად სწრაფვა.</p>	<p>კურსდამთავრებულს აქვს:</p> <p>6.1. ბიზანტიური ფილოლოგიისა და ზოგადად ფილოლოგიურ, ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში არსებული ეთიკური პრობლემების ამოცნობის, გაანალიზების, შესაბამისი გადაწყვეტილებების შერჩევისა და დაცვის უნარი;</p> <p>6.2. პროფესიული ეთიკის ნორმების ცოდნა, ინტელექტუალური საკუთრებისადმი პატივისცემის გრძნობა და აკადემიური პატიოსნების პრინციპების დაცვის უნარი;</p> <p>6.3. საკუთარი პროფესიისადმი და სამუშაო გარემოსადმი პატივისცემის გრძნობა;</p> <p>6.4. დაკისრებული მოვალეობებისადმი პასუხისმგებლობის გრძნობა;</p> <p>6.5. პიროვნების თავისუფლების პატივისცემა, ტოლერანტობისა და საკუთარი ერის წინაშე მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის გრძნობა;</p> <p>6.6. ქრისტიანული ღირებულებებისადმი პატივისცემის გრძნობა;</p> <p>6.7. ზოგადსაკაცობრიო, ევროპული და ეროვნული ღირებულებებისადმი პატივისცემის გრძნობა;</p>

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები: სწავლების პროცესში გამოყენებულია დასავლეთის წამყვანი უნივერსიტეტების გამოცდილება და განათლების მეცნიერებების განვითარების უახლესი ვითარების გათვალისწინებით ჩამოყალიბებული შემდეგი მიდგომები: დისკუსია/დებატები, ჯგუფური მუშაობა, თანამშრომლობითი სწავლება, შემთხვევის ანალიზი, გონებრივი იერიში, დემონსტრირების მეთოდი, ანალიზი და სინთეზი, ახსნა–განმარტებითი მეთოდი და სხვ. აღნიშნული მეთოდების გამოყენება ხდება ლექციის, სამუშაო ჯგუფის, სემინარის, პრაქტიკუმის, საშინაო დავალების, შუალედური შეფასების, პრეზენტაციის, რეფერატის, თარგმანის, საბაკალავრო ნაშრომის და სხვ. ფორმატში.

სისტემატურად ეწყობა ექსკურსიები საქართველოს იმ მუზეუმებში, სადაც დაცულია ბიზანტიურ სამყაროსთან დაკავშირებული სხვადასხვა ტიპის ექსპონატები. პროგრამა ითვალისწინებს აგრეთვე საქართველოს იმ ადგილებისა და ისტორიული ძეგლების მონახულებას, რომლებიც ბიზანტიურ კულტურას და ქართულ–ბიზანტიურ ურთიერთობებს უკავშირდება.

გარდა ამისა, სასწავლო პროცესის გაღრმავებისა და გამრავალფეროვნების მიზნით ყოველწლიურად ეწყობა სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციები, ლიტერატურული საღამოები. სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებში გამარჯვებული მოხსენებები ქვეყნდება სტუდენტთა სამეცნიერო კრებულ „მნემოსინეში“.

ქართველ პედაგოგებთან ერთად ლექციებსა და სემინარებს სისტემატურად ატარებენ საბერძნეთიდან, იტალიიდან, გერმანიიდან, დიდი ბრიტანეთიდან, კვიპროსიდან და სხვა ქვეყნებიდან მოწვეული სპეციალისტები. წარჩინებული სტუდენტები კვალიფიკაციის ასამაღლებლად იგზავნებიან საბერძნეთის უმაღლეს სასწავლებლებსა და საზაფხულო სკოლებში.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა: ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტთა ცოდნის შეფასება ხდება „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანების და უნივერსიტეტში მოქმედი სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის შესაბამისად. პროგრამის სტუდენტთა დატვირთვა მოიცავს: ა) ლექციებზე დასწრებას, სამუშაო ჯგუფში მუშაობას, სასემინარო და პრაქტიკულ მეცადინეობას; ბ) დამოუკიდებელ მეცადინეობას; გ) გამოცდების მომზადება-ჩაბარებას; დ) სასწავლო-სამეცნიერო ნაშრომზე (საბაკალავრო ნაშრომი, თარგმანი, მოხსენება კონფერენციაზე და სხვ.) მუშაობას; ე) საბაკალავრო ნაშრომის დაცვას და გამოსაქვეყნებლად მომზადებას; ვ) სხვა სახის სასწავლო-სამეცნიერო საქმიანობას ბიზანტიური ფილოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამის სპეციფიკის გათვალისწინებით.

სტუდენტის საქმიანობის შეფასება ითვალისწინებს შუალედურ შეფასებებსა და დასკვნითი გამოცდის შეფასებას. სტუდენტის შეფასების სისტემა მოიცავს რამდენიმე კომპონენტს (დასწრება, დასკვნითი გამოცდა და შუალედური შეფასება სავალდებულოა). სასწავლო კურსის მაქსიმალური შეფასება განისაზღვრება 100 ქულით. დასკვნითი გამოცდა შესაძლებელია შეფასდეს არანაკლებ 30 და არა უმეტეს 40 ქულით. დასკვნითი სემესტრული გამოცდის ჩატარების სავალდებულო ფორმაა წერიტი ან კომბინირებული წერა/ზეპირი გამოცდა. დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება ეძლევა სტუდენტს, რომელსაც შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი გამოცდის მაქსიმალური ქულის გათვალისწინებით შესაძლებელია დაუგროვდეს 51 ქულა.

სტუდენტთა ცოდნის შეფასების პროცესში გამოყენებული შეფასების მეთოდები სრულ შესაბამისობაშია როგორც მთლიანად პროგრამით, ისე მისი ცალკეული კომპონენტით/სასწავლო კურსით/მოდულით განსაზღვრულ სწავლის შედეგებთან, შესაბამის დარგობრივ და ზოგად (ტრანსფერულ) უნარებთან. სასწავლო კურსების შეფასების ფორმები და კრიტერიუმები მოცემულია შესაბამის სილაბუსებში.

დასაქმების სფეროები: ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის ფარგლებში შეძენილი მრავალმხრივი დარგობრივი და ზოგადი (ტრანსფერული) უნარების დახმარებით, საინფორმაციო-ბიბლიოგრაფიული, სარედაქტორო, სარეფერენტო, მეთოდოლოგიური, მხატვრულ-კრიტიკული საქმიანობისათვის კურსდამთავრებულს საშუალება ექნება დასაქმდეს მთარგმნელობით

ცენტრში, სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი პროფილის მქონე ორგანიზაციაში (ასისტენტად, ლაბორანტად და სხვ.), გამომცემლობაში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში (პრესა, ტელევიზია, რადიო, ინტერნეტ-გამოცემები და სხვ.), სხვადასხვა პროფილის ფონდში, არასამთავრობო ორგანიზაციასა და სახელმწიფო სექტორში, კერძო კომპანიაში, სასულიერო-საგანმანათლებლო ცენტრებში და სხვ.

სასწავლო გეგმა: იხ. დანართი.

სილაბუსები: იხ. დანართი.

პროგრამის ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი თინა დოლიძე.

დამატებითი ინფორმაცია: ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამაზე სწავლის დაწყება რეკომენდირებულია სწავლების მეორე სემესტრიდან. ძირითად სპეციალობად ბიზანტიური ფილოლოგიის არჩევის ბოლო ვადაა სწავლების მესამე სემესტრი. დამატებით სპეციალობად სასურველია არჩეულ იქნას: კლასიკური ფილოლოგია, ახალი ბერძნული ფილოლოგია, არქეოლოგია, ქართული ფილოლოგია, ისტორია, ფილოსოფია, ხელოვნებათმცოდნეობა, რაც სტუდენტს საშუალებას მისცემს კიდევ უფრო მეტად გაიფართოვოს და გაიღრმავოს ზოგადჰუმანიტარული განათლება, გაზარდოს სწავლის გაგრძელებისა და დასაქმების შესაძლებლობები.

ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამა სტუდენტებს სთავაზობს როგორც ვიწრო პროფილურ, ისე ფართო, ინტერდისციპლინურ კურსებს, რომლებიც განკუთვნილია ჰუმანიტარული განათლების საფუძვლების, ბიზანტიური და ქრისტიანული კულტურული ღირებულებების შესწავლით დაინტერესებული ნებისმიერი სპეციალობის სტუდენტისათვის.

ინფორმაცია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი ადამიანური რესურსების შესახებ: ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის განხორციელებაში მონაწილეობენ: უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალი, შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე მოწვეული ლექტორები და მასწავლებლები, რომელთაც აქვთ ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის სწავლის შედეგების გამომუშავებისთვის აუცილებელი კომპეტენცია, პროგრამის პროფილის შესაბამისი აკადემიური ხარისხი, სწავლებისა და კვლევის გამოცდილება. მასწავლებლები უძღვებიან უცხოური (მათ შორის კლასიკური) ენების პრაქტიკულ მეცადინეობებს.

კერძოდ, ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამას წარმართავს: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის 1 სრული პროფესორი, 3 ასოცირებული პროფესორი, 4 მოწვეული ლექტორი და ენების ცენტრის 1 მასწავლებელი (სრული პროფ. ლელა ალექსიძე, ასოც. პროფ. იამზე გაგუა, ასოც. პროფ. ქეთევან ნადარეიშვილი, ასოც. პროფ. ნანა ტონია, მოწვეული ლექტორები: ფილოლ. მეცნ. კანდ. მაგდა მჭედლიძე, ფილოლ. მეცნ. კანდ. თამარ აფციაური და ფილოლ. მეცნ. დოქტ. გვანცა კოპლატაძე, ფილოლ. მეცნ. კანდ. მაია კაკაშვილი, ენების ცენტრის მასწ. ქეთევან აბესაძე და სხვ.).

პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა: ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამა ხორციელდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტის ბაზაზე, რომელიც აღჭურვილია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი მატერიალურ-ტექნიკური რესურსით. კერძოდ, ინსტიტუტში ფუნქციონირებს: სპეციალიზებული, ძირითადად, ბერძნულ-რომაული და ბიზანტიური პროფილის ბიბლიოთეკა – სიმონ ყაუხჩიშვილის სახელობის კაბინეტი, ნეოგრეცისტიკის სპეციალიზებული ბიბლიოთეკა, საინფორმაციო-კომპიუტერული ცენტრი (სტუდენტებისათვის კომპიუტერებისა და ინტერნეტის თავისუფალი წვდომით), ორი საკონფერენციო დარბაზი, სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორია (რომელიც განახორციელებს ეროვნული და საერთაშორისო გრანტებით დაფინანსებულ სამეცნიერო-კვლევით პროექტებს), საგამომცემლო პროგრამა „ლოგოსი“ (რომელიც ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამას უზრუნველყოფს როგორც ორიგინალური, ქართული, ისე უცხო ენებიდან თარგმნილი უახლესი სახელმძღვანელოებით).

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისათვის და ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის განხორციელებისათვის გამოიყენება ინსტიტუტის ბაზაზე არსებული 14 კომპიუტერი, ერთი რიზოგრაფი, ერთი პროექტორი, ორი მაგნიტოფონი, ორი ტელევიზორი.

პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა: ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან, რომელიც თსუ-ს ბიუჯეტის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს. სწორედ საფაკულტეტო ბიუჯეტი უზრუნველყოფს პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური პერსონალისა და მოწვეული ლექტორების შრომის ანაზღაურებას, პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მოვლასა და სრულყოფას.

გარდა ამისა, დაფუძნებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის განვითარების ფონდი, რომელიც ფუნქციონირებს საქართველოში საბერძნეთის საელჩოს, საბერძნეთის უწყვეტი განათლების, რელიგიურ საქმეთა და მეცნიერების სამინისტროს, საბერძნეთის საგარეო და კულტურის სამინისტროების, სხვადასხვა ბერძნული ფონდისა და ორგანიზაციის დახმარებით. აღნიშნული ფონდი

უზრუნველყოფს ინსტიტუტის ყველა საფეხურის და მათ შორის ბიზანტიური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მუდმივ განახლებას და ინსტიტუტის საგამომცემლო პროგრამების განხორციელებას, რომლებიც უზრუნველყოფს სასწავლო პროცესს უახლესი ქართულენოვანი სახელმძღვანელოებითა და ლექსიკონებით.

საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს ინსტიტუტის ბაზაზე განხორციელებული საერთაშორისო პროგრამა „დიონისიოს ვარელასი ბიზანტინისტიკის განვითარებისათვის“, რომელსაც აფინანსებს ბერძნული ფარმაცევტული კომპანია „გალენიკა“ და რომლის მიზანიც ბიზანტინისტიკის მიმართულებით სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი, საგამომცემლო საქმიანობის ფინანსური მხარდაჭერაა.

სწავლის შედეგების რუკა (ბიზანტიური ფილოლოგია)

საგნის/მოდულის სახელწოდება	კომპეტენციები																				
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	1.11	1.12	1.13	1.14	1.15	1.16	1.17	1.18	1.19	1.20	
1.ენათმეცნიერების შესავალი					X																
2.აკადემიური წერა			X																		
3.ფილოსოფიის შესავალი	X																				
4.საქართველოს ისტორია		X																			
5.უცხო ენა									X	X											
6.შესავალი კურსები (ბიზანტიური ფილოლოგიის, ლიტმოდნეობის და სხვ.)																					
7.ლიტერატურის თეორია					X								X								
8.ლინგვისტური კომპარატივისტიკა								X													
9.მსოფლიო ლიტერატურის ისტორია (ქვეყნის არჩევით)				X									X								
10.შუა საუკუნეების ბერძნულენოვანი ტექსტების თარგმნის თეორია და პრაქტიკა								X													
11.ძველი ბერძნული ენა 1, 2, 3														X							
12. ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 1,2															X						
13. ბიზანტიური ტექსტები														X		X					
14. ქრისტიანობის საფუძვლები																			X		X
15. ბიზანტიური აგიოგრაფია																			X		
16. ბიზანტიური ჰომილეტიკა																			X		
17. ბიზანტიური ჰიმნოგრაფია																			X		
18. ბიზანტიური ისტორიოგრაფია																			X		
19. ბიზანტიური ეპოსი																			X		

7.ლიტერატურის თეორია																				
8.ლინგვისტური კომპარატივისტიკა																				
9.მსოფლიო ლიტერატურის ისტორია (ქვეყნის არჩევით)																				
10.შუა საუკუნეების ბერძნულენოვანი ტექსტების თარგმნის თეორია და პრაქტიკა																				
11.ძველი ბერძნული ენა 1, 2, 3																			X	X
12. ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 1,2				X																X
13. ბიზანტიური ტექსტები																				X
14. ქრისტიანობის საფუძვლები																				
15. ბიზანტიური აგიოგრაფია																				X
16. ბიზანტიური ჰომილეტიკა																				X
17. ბიზანტიური ჰიმნოგრაფია																				X
18. ბიზანტიური ისტორიოგრაფია																				X
19. ბიზანტიური ეპოსი																				X
20. ბიბლიის ეგზეგეტიკა																				X
21. ანტიკური ფილოსოფია	X	X																		
22. შუა საუკუნეების ლათინური ტექსტები			X		X															
23. ბერძნული რომანი და „ვეფხისტყაოსანი“							X													
24. შუა საუკუნეების ფილოსოფია								X												
25. ბიზანტიური თანამეგობრობის ისტორია									X											
26. შუა საუკუნეების ქრისტიანული დასავლეთის ხელოვნება										X										
27. ეკლესიის ისტორია											X									

16. ბიზანტიური ჰომილეტიკა	X		X			X	X		X		X		X		X		X	X	X
17. ბიზანტიური ჰიმნოგრაფია	X		X			X	X		X		X		X		X		X	X	X
18. ბიზანტიური ისტორიოგრაფია	X		X			X	X		X		X		X		X		X	X	X
19. ბიზანტიური ეპოსი	X		X			X	X		X		X		X		X		X	X	X
20. ბიბლიის ეგზეგეტიკა	X		X			X	X		X		X		X		X		X	X	X
21. ანტიკური ფილოსოფია			X		X		X		X	X		X		X		X	X		X
22. შუა საუკუნეების ლათინური ტექსტები			X		X	X		X	X		X		X		X		X	X	
23. ბერძნული რომანი და „ვეფხისტყაოსანი“			X		X		X		X	X		X		X		X	X		X
24. შუა საუკუნეების ფილოსოფია			X		X		X		X	X		X		X		X	X		X
25. ბიზანტიური თანამეგობრობის ისტორია			X		X		X		X	X		X		X		X	X		X
26. შუა საუკუნეების ქრისტიანული დასავლეთის ხელოვნება		X	X		X		X		X	X		X		X		X	X		X
27. ეკლესიის ისტორია			X		X		X		X	X		X		X		X	X		X
28. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია			X		X		X		X	X		X		X		X	X		X
29. ანტიკური კულტურის მწვერვალები			X				X		X		X		X						
30. ანტიკური მითოლოგია			X		X		X		X	X				X	X				
31. საბაკალავრო ნაშრომი			X	X	X		X									X	X		

საგნის/მოდულის სახელწოდება	კომპეტენციები																			
	6.5	6.6	6.7																	
1.ენათმეცნიერების შესავალი																				
2.აკადემიური წერა																				
3.ფილოსოფიის შესავალი																				
4.საქართველოს ისტორია																				
5.უცხო ენა																				
6.შესავალი კურსები (ბიზანტიური ფილოლოგიის, ლიტმოდნეობის და სხვ.)		X	X																	
7.ლიტერატურის თეორია																				
8.ლინგვისტური კომპარატივისტიკა																				
9.მსოფლიო ლიტერატურის ისტორია (ქვეყნის არჩევით)																				
10.შუა საუკუნეების ბერძნულენოვანი ტექსტების თარგმნის თეორია და პრაქტიკა																				
11.ძველი ბერძნული ენა 1, 2, 3																				
12. ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 1,2	X	X	X																	
13. ბიზანტიური ტექსტები																				
14. ქრისტიანობის საფუძვლები		X																		
15. ბიზანტიური აგიოგრაფია																				
16. ბიზანტიური ჰომილეტიკა																				
17. ბიზანტიური ჰიმნოგრაფია																				
18. ბიზანტიური ისტორიოგრაფია																				
19. ბიზანტიური ეპოსი																				
20. ბიბლიის ეგზეგეტიკა																				
21. ანტიკური ფილოსოფია																				

22. შუა საუკუნეების ლათინური ტექსტები																			
23. ბერძნული რომანი და „ვეფხისტყაოსანი“																			
24. შუა საუკუნეების ფილოსოფია																			
25. ბიზანტიური თანამეგობრობის ისტორია			X																
26. შუა საუკუნეების ქრისტიანული დასავლეთის ხელოვნება		X																	
27. ეკლესიის ისტორია		X	X																
28. საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია			X																
29. ანტიკური კულტურის მწვერვალები	X		X																
30. ანტიკური მითოლოგია	X		X																
31. საბაკალავრო ნაშრომი																			

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

დამატებითი საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება: ბიზანტიური ფილოლოგია / Byzantine Philology

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: 60 ECTS კრედიტი.

სწავლების ენა: ქართული.

მიზანი: პროგრამის მიზანია ბიზანტიურ ფილოლოგიასთან დაკავშირებული ცოდნის გადაცემა და პრაქტიკული უნარების გამომუშავება შემდეგი მიმართულებებით: ძველი ბერძნული ენა, ბიზანტიური ლიტერატურა, ბიზანტიური ჰომილეტიკა, ჰიმნოგრაფია, ქართულ-ბიზანტიური ისტორიული, ლიტერატურული და კულტურული ურთიერთობები, ბიზანტიური ცივილიზაციის გავლენა თანამედროვე ქართულ და ევროპულ ლიტერატურაზე, ხელოვნებასა და კულტურაზე, ქართველ მოღვაწეთა წვლილი ბიზანტიურ კულტურაში და სხვ.

პროგრამის კურსდამთავრებულთა დარგობრივი ცოდნა, პრაქტიკული უნარები და ზოგადი კომპეტენციები უზრუნველყოფს მათ დასაქმებას დიდაქტიკურ და სამეცნიერო, მთარგმნელობით, საგამომცემლო, მასმედიის სფეროებში, სასულიერო-საგანმანათლებლო და არასამთავრობო ორგანიზაციებში და სხვ. პროგრამის კურსდამთავრებულებს აქვთ არა მხოლოდ ბიზანტიური ფილოლოგიის, არამედ ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა პროფილით სწავლის გაგრძელების პერსპექტივა.

ბიზანტიური ფილოლოგიის სპეციალობის კურსდამთავრებულთა თეორიული და პრაქტიკული საქმიანობა მომავალში ხელს შეუწყობს როგორც ბიზანტიური კულტურული ფასეულობების შესწავლას, ისე ქართული ლიტერატურის, ხელოვნებისა და კულტურის გააზრებას ბიზანტიური ცივილიზაციის კონტექსტში.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა: წინაპირობის გარეშე.

სწავლის შედეგი: ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის კურსდამთავრებული ფლობს შემდეგ დარგობრივ და ზოგად (ტრანსფერულ) უნარებს:

1. ცოდნა და გაცნობიერება	აქვს სფეროს ფართო ცოდნა, რომელიც მოიცავს თეორიებისა და პრინციპების კრიტიკულ გააზრებას. სფეროს კომპლექსური საკითხების გაცნობიერება.	<p>კურსდამთავრებულმა იცის:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. ძველი ბერძნული და ლათინური ენების მორფოლოგია, სინტაქსი, სტილისტიკა, ლექსიკა და ფრაზეოლოგია, ძველი ბერძნული სენტენციები; 1.2. დოგმატურ-საღვთისმეტყველო ტერმინოლოგია ძველ ბერძნულ, ძველ და ახალქართულად; 1.3. ბიზანტიური ლიტერატურის განვითარების ძირითადი ეტაპები, ჟანრები, მნიშვნელოვანი ავტორები, მათი შემოქმედების ძირითადი პრობლემატიკა და კვლევის თანამედროვე მდგომარეობა, ცალკეული ნაწარმოებების კონცეპტუალური და სტილისტური მახასიათებლები; 1.4. ბიზანტიური პერიოდის სხვადასხვა ჟანრის ბერძნულენოვანი ტექსტების ლინგვისტური, ლიტერატურათმცოდნეობითი, ტექსტოლოგიური და საღვთისმეტყველო თავისებურებები; 1.5. ბიზანტიური ჰომილეტიკისა და ჰიმნოგრაფიის მსოფლმხედველობრივი და მხატვრული მახასიათებლები და თავისებურებები მსოფლიო ლიტერატურის კონტექსტში; 1.6. ქრისტიანული მოძღვრების არსი, მართლმადიდებლური ეკლესიის კატეხიზმო, ქრისტიანული ღვთისმეტყველების საფუძვლები; 1.7. ქრისტიანული ეგზეგეტიკისა და დოგმატიკის საფუძვლები; ქრისტიანული საღვთისმეტყველო და ზნეობრივი სწავლებები;
2. ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი	შეუძლია სფეროსათვის დამახასიათებელი და ასევე ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენება პრობლემების გადასაჭრელად, კვლევითი ან პრაქტიკული ხასიათის პროექტის განხორციელება წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად.	<p>კურსდამთავრებულს შეუძლია:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. ბიზანტიური ფილოლოგიის მეთოდების გამოყენება ამა თუ იმ პრობლემის გადასაჭრელად, კვლევითი ან პრაქტიკული ხასიათის პროექტის (ნაშრომის) განსახორციელებლად, წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად; 2.2. ბიზანტიური პერიოდის საშუალო სირთულის სხვადასხვა ჟანრის ბერძნულენოვანი ტექსტების თარგმნა ბერძნულიდან ქართულად ლექსიკონის დახმარებით და შესაბამისი ლინგვისტური, ლიტერატურათმცოდნეობითი, ტექსტოლოგიური და საღვთისმეტყველო კომენტარების მომზადება; 2.3. საშუალო სირთულის ტექსტების თარგმნა ქართულიდან ძველ ბერძნულად; 2.4. ძველი და ბიზანტიური პერიოდის ბერძნული ენის სხვადასხვა ტიპის ლექსიკონების, მათ შორის ეტიმოლოგიური ლექსიკონების, გამოყენება;
3. დასკვნის უნარი	სფეროსათვის დამახასიათებელი მონაცემების	კურსდამთავრებულს აქვს:

	<p>შეგროვება და განმარტება, ასევე განყენებული მონაცემებისა და/ან სიტუაციების ანალიზი სტანდარტული და ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენებით, დასაბუთებული დასკვნის ჩამოყალიბება.</p>	<p>3.1. ბიზანტიური ფილოლოგიის ამა თუ იმ აქტუალურ საკითხთან დაკავშირებით მასალებისა და მონაცემების შეგროვების, გააზრების, სისტემატიზაციისა და მათ საფუძველზე არგუმენტირებული დასკვნის ჩამოყალიბების უნარი, ზოგადად ჰუმანიტარულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა, კერძოდ ბიზანტიური ფილოლოგიისათვის დამახასიათებელი მეთოდების გამოყენებით;</p> <p>3.2. ბიზანტიური ფილოლოგიის სფეროში როგორც პირველადი, ისე მეორადი საინფორმაციო წყაროებიდან მიღებული ინფორმაციის, სხვადასხვა მეცნიერული მოსაზრებების, ჰიპოთეზებისა და თეორიების კრიტიკული შეფასებისა და საკუთარი პოზიციის ჩამოყალიბების უნარი;</p> <p>3.3. შუა საუკუნეების საღვთისმეტყველო მოძღვრებათა განმარტებების ისტორიულ პერსპექტივაში დანახვის უნარი; მათი თანამედროვე ინტერპრეტაციებთან შედარების შედეგად საკუთარი პოზიციის ჩამოყალიბების უნარი;</p> <p>3.4. ბერძნული ენის გრამატიკის განმარტების, ბიზანტიური ტექსტების სინტაქსური და სტილური თავისებურებების გააზრების უნარი მშობლიურ ენასთან მიმართებით.</p>
<p>4. კომუნიკაციის უნარი</p>	<p>იდებების, არსებული პრობლემებისა და გადაჭრის გზების შესახებ დეტალური წერილობითი ანგარიშის მომზადება და ინფორმაციის სპეციალისტებისა და არასპეციალისტებისათვის ზეპირად გადაცემა ქართულ და უცხოურ ენებზე, თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების შემოქმედებითად გამოყენება.</p>	<p>კურსდამთავრებულს აქვს:</p> <p>4.1. ბიზანტიური ფილოლოგიის სფეროში არსებული იდეების, პრობლემებისა და მათი გადაჭრის გზების შესახებ დეტალური წერილობითი ანგარიშის, საჯარო გამოსვლის ტექსტის მომზადების უნარი როგორც ქართულ, ისე ინგლისურ ენაზე;</p> <p>4.2. სპეციალისტებისა და არასპეციალისტებისათვის ბიზანტიურ ფილოლოგიასთან დაკავშირებული ინფორმაციის ზეპირად გადაცემის უნარი როგორც ქართულ, ისე ინგლისურ ენაზე;</p> <p>4.3. დისკუსიაში პროფესიული ტერმინოლოგიის გამოყენებით მონაწილეობის და აუდიტორიის კითხვებზე არგუმენტირებული პასუხის გაცემის უნარი;</p> <p>4.4. სწავლისა და კვლევის პროცესში თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების, უახლესი ელექტრონული რესურსების გამოყენების უნარი;</p>
<p>5. სწავლის უნარი</p>	<p>საკუთარი სწავლის პროცესის თანმიმდევრულად და მრავალმხრივად შეფასება, შემდგომი სწავლის საჭიროებების დადგენა.</p>	<p>კურსდამთავრებულს აქვს:</p> <p>5.1. ბიზანტიური ფილოლოგიის სფეროში საკუთარი ცოდნის თანმიმდევრულად და მრავალმხრივად შეფასებისა და შემდგომი სწავლის საჭიროებების განსაზღვრის უნარი;</p> <p>5.2. დამოუკიდებლად ან მინიმალური დახმარებით, სპეციალური, ქართული და</p>

		უცხოენოვანი ლიტერატურის გამოყენებით ცოდნის მიღების უნარი; 5.3. სამუშაო დროის რაციონალურად დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი.
6.	ღირებულებები	ღირებულებების ფორმირების პროცესში მონაწილეობა და მათ დასამკვიდრებლად სწრაფვა. კურსდამთავრებულს აქვს: 6.1. ბიზანტიური ფილოლოგიის სფეროში არსებული ეთიკური პრობლემების ამოცნობის, გაანალიზების, შესაბამისი გადაწყვეტილებების შერჩევისა და დაცვის უნარი; 6.2. პროფესიული ეთიკის ნორმების ცოდნა, ინტელექტუალური საკუთრებისადმი პატივისცემის გრძნობა და აკადემიური პატიოსნების პრინციპების დაცვის უნარი; 6.3. საკუთარი პროფესიისადმი და სამუშაო გარემოსადმი პატივისცემის გრძნობა; 6.4. დაკისრებული მოვალეობებისადმი პასუხისმგებლობის გრძნობა; 6.5. პიროვნების თავისუფლების პატივისცემა, ტოლერანტობისა და საკუთარი ერის წინაშე მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის გრძნობა; 6.6. ქრისტიანული ღირებულებებისადმი პატივისცემის გრძნობა; 6.7. ზოგადსაკაცობრიო, ევროპული და ეროვნული ღირებულებებისადმი პატივისცემის გრძნობა;

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები: სწავლების პროცესში გამოყენებულია დასავლეთის წამყვანი უნივერსიტეტების გამოცდილება და განათლების მეცნიერებების განვითარების უახლესი ვითარების გათვალისწინებით ჩამოყალიბებული შემდეგი მიდგომები: დისკუსია/დებატები, ჯგუფური მუშაობა, თანამშრომლობითი სწავლება, შემთხვევის ანალიზი, გონებრივი იერიში, დემონსტრირების მეთოდი, ანალიზი და სინთეზი, ახსნა–განმარტებითი მეთოდი და სხვ. აღნიშნული მეთოდების გამოყენება ხდება ლექციის, სამუშაო ჯგუფის, სემინარის, პრაქტიკუმის, საშინაო დავალების, შუალედური შეფასების, პრეზენტაციის, რეფერატის, თარგმანის და სხვ. ფორმატში.

სისტემატურად ეწყობა ექსკურსიები საქართველოს იმ მუზეუმებში, სადაც დაცულია ბიზანტიურ სამყაროსთან დაკავშირებული სხვადასხვა ტიპის ექსპონატები. პროგრამა ითვალისწინებს აგრეთვე საქართველოს იმ ადგილებისა და ისტორიული ძეგლების მონახულებას, რომლებიც ბიზანტიურ კულტურას და ქართულ–ბიზანტიურ ურთიერთობებს უკავშირდება.

გარდა ამისა, სასწავლო პროცესის გაღრმავებისა და გამრავალფეროვნების მიზნით ყოველწლიურად ეწყობა სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციები, ლიტერატურული სადამოები. სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებში გამარჯვებული მოხსენებები ქვეყნდება სტუდენტთა სამეცნიერო კრებულ „მნემოსინეში“.

ქართველ პედაგოგებთან ერთად ლექციებსა და სემინარებს სისტემატურად ატარებენ საბერძნეთიდან, იტალიიდან, გერმანიიდან, დიდი ბრიტანეთიდან, კვიპროსიდან და სხვა ქვეყნებიდან მოწვეული სპეციალისტები. წარჩინებული სტუდენტები კვალიფიკაციის ასამაღლებლად იგზავნებიან საბერძნეთის უმაღლეს სასწავლებლებსა და საზაფხულო სკოლებში.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა: ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის სტუდენტთა ცოდნის შეფასება ხდება „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანების და უნივერსიტეტში მოქმედი სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის შესაბამისად. პროგრამის სტუდენტთა დატვირთვა მოიცავს: ა) ლექციებზე დასწრებას, სამუშაო ჯგუფში მუშაობას, სასემინარო და პრაქტიკულ მეცადინეობას; ბ) დამოუკიდებელ მეცადინეობას; გ) გამოცდების მომზადება-ჩაბარებას; დ) სასწავლო-სამეცნიერო ნაშრომზე (თარგმანი, მოხსენება კონფერენციაზე და სხვ.) მუშაობას; ე) სხვა სახის სასწავლო-სამეცნიერო საქმიანობას ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის სპეციფიკის გათვალისწინებით.

სტუდენტის საქმიანობის შეფასება ითვალისწინებს შუალედურ შეფასებებსა და დასკვნითი გამოცდის შეფასებას. სტუდენტის შეფასების სისტემა მოიცავს რამდენიმე კომპონენტს (დასწრება, დასკვნითი გამოცდა და შუალედური შეფასება სავალდებულოა). სასწავლო კურსის მაქსიმალური შეფასება განისაზღვრება 100 ქულით. დასკვნითი გამოცდა შესაძლებელია შეფასდეს არანაკლებ 30 და არა უმეტეს 40 ქულით. დასკვნითი სემესტრული გამოცდის ჩატარების სავალდებულო ფორმაა წერიტი ან კომბინირებული წერა/ზეპირი გამოცდა. დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება ეძლევა სტუდენტს, რომელსაც შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი გამოცდის მაქსიმალური ქულის გათვალისწინებით შესაძლებელია დაუგროვდეს 51 ქულა.

სტუდენტთა ცოდნის შეფასების პროცესში გამოყენებული შეფასების მეთოდები სრულ შესაბამისობაშია როგორც მთლიანად პროგრამით, ისე მისი ცალკეული კომპონენტით/სასწავლო კურსით/მოდულით განსაზღვრულ სწავლის შედეგებთან, შესაბამის დარგობრივ და ზოგად (ტრანსფერულ) უნარებთან. სასწავლო კურსების შეფასების ფორმები და კრიტერიუმები მოცემულია შესაბამის სილაბუსებში.

დასაქმების სფეროები: ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის ფარგლებში შეძენილი მრავალმხრივი დარგობრივი და ზოგადი (ტრანსფერული) უნარების დახმარებით კურსდამთავრებულს საშუალება ექნება დასაქმდეს მთარგმნელობით ცენტრში, სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი პროფილის მქონე ორგანიზაციაში (ასისტენტად, ლაბორანტად და სხვ.), გამომცემლობაში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში (პრესა, ტელევიზია, რადიო, ინტერნეტ-გამოცემები და სხვ.), სხვადასხვა პროფილის ფონდში, არასამთავრობო ორგანიზაციასა და სახელმწიფო სექტორში, კერძო კომპანიაში, სასულიერო-საგანმანათლებლო ცენტრებში და სხვ.

სასწავლო გეგმა: იხ. დანართი.

სილაბუსები: იხ. დანართი.

პროგრამის ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი თინა დოლიძე.

დამატებითი ინფორმაცია: ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებით პროგრამაზე სწავლის დაწყება რეკომენდირებულია სწავლების მესამე სემესტრიდან. ძირითად სპეციალობად სასურველია არჩეულ იქნას: კლასიკური ფილოლოგია, ახალი ბერძნული ფილოლოგია, არქეოლოგია, ქართული ფილოლოგია, ისტორია, ფილოსოფია, ხელოვნებათმცოდნეობა, რაც სტუდენტს საშუალებას მისცემს კიდევ უფრო მეტად გაიფართოვოს და გაიღრმავოს ზოგადჰუმანიტარული განათლება, გაზარდოს სწავლის გაგრძელებისა და დასაქმების შესაძლებლობები.

ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამა სტუდენტებს სთავაზობს როგორც ვიწრო პროფილურ, ისე ფართო, ინტერდისციპლინურ კურსებს, რომლებიც განკუთვნილია ჰუმანიტარული განათლების საფუძვლების, ბიზანტიური და ქრისტიანული კულტურული ღირებულებების შესწავლით დაინტერესებული ნებისმიერი სპეციალობის სტუდენტისათვის.

ინფორმაცია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი ადამიანური რესურსების შესახებ: ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის განხორციელებაში მონაწილეობენ: უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალი, შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე მოწვეული ლექტორები და მასწავლებლები, რომელთაც აქვთ ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის სწავლის შედეგების გამომუშავებისთვის აუცილებელი კომპეტენცია, პროგრამის პროფილის შესაბამისი აკადემიური ხარისხი, სწავლებისა და კვლევის გამოცდილება. მასწავლებლები უძღვებიან კლასიკური ენების პრაქტიკულ მეცადინეობებს.

კერძოდ, ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებით პროგრამას წარმართავს: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის 1 სრული პროფესორი, 3 ასოცირებული პროფესორი, 4 მოწვეული ლექტორი და ენების ცენტრის 1 მასწავლებელი (სრული პროფ. ლელა ალექსიძე, ასოც. პროფ. იამზე გაგუა, ასოც. პროფ. ქეთევან ნადარეიშვილი, ასოც. პროფ. ნანა ტონია, მოწვეული ლექტორები: ფილოლ. მეცნ. კანდ. მაგდა მჭედლიძე, ფილოლ. მეცნ. კანდ. თამარ აფციაური და ფილოლ. მეცნ. დოქტ. გვანცა კოპლატაძე, ფილოლ. მეცნ. კანდ. მაია კაკაშვილი, ენების ცენტრის მასწ. ქეთევან აბესაძე და სხვ.).

პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა: ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამა ხორციელდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტის ბაზაზე, რომელიც

აღჭურვილია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი მატერიალურ-ტექნიკური რესურსით. კერძოდ, ინსტიტუტში ფუნქციონირებს: სპეციალიზებული, ძირითადად, ბერძნულ-რომაული და ბიზანტიური პროფილის ბიბლიოთეკა – სიმონ ყაუხჩიშვილის სახელობის კაბინეტი, ნეოგრეცისტიკის სპეციალიზებული ბიბლიოთეკა, საინფორმაციო-კომპიუტერული ცენტრი (სტუდენტებისათვის კომპიუტერებისა და ინტერნეტის თავისუფალი წვდომით), ორი საკონფერენციო დარბაზი, სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორია (რომელიც განახორციელებს ეროვნული და საერთაშორისო გრანტებით დაფინანსებულ სამეცნიერო-კვლევით პროექტებს), საგამომცემლო პროგრამა „ლოგოსი“ (რომელიც ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებით პროგრამას უზრუნველყოფს როგორც ორიგინალური, ქართული, ისე უცხო ენებიდან თარგმნილი უახლესი სახელმძღვანელოებით). ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისათვის და ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის განხორციელებისათვის გამოიყენება ინსტიტუტის ბაზაზე არსებული 14 კომპიუტერი, ერთი რიზოგრაფი, ერთი პროექტორი, ორი მაგნიტოფონი, ორი ტელევიზორი.

პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა: ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან, რომელიც თსუ-ს ბიუჯეტის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს. სწორედ საფაკულტეტო ბიუჯეტი უზრუნველყოფს პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური პერსონალისა და მოწვეული ლექტორების შრომის ანაზღაურებას, პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მოვლასა და სრულყოფას. გარდა ამისა, დაფუძნებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის განვითარების ფონდი, რომელიც ფუნქციონირებს საქართველოში საბერძნეთის საელჩოს, საბერძნეთის უწყვეტი განათლების, რელიგიურ საქმეთა და მეცნიერების სამინისტროს, საბერძნეთის საგარეო და კულტურის სამინისტროების, სხვადასხვა ბერძნული ფონდისა და ორგანიზაციის დახმარებით. აღნიშნული ფონდი უზრუნველყოფს ინსტიტუტის ყველა საფეხურის და მათ შორის ბიზანტიური ფილოლოგიის დამატებითი პროგრამის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მუდმივ განახლებას და ინსტიტუტის საგამომცემლო პროგრამების განხორციელებას, რომლებიც უზრუნველყოფს სასწავლო პროცესს უახლესი ქართულენოვანი სახელმძღვანელოებითა და ლექსიკონებით. საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს ინსტიტუტის ბაზაზე განხორციელებული საერთაშორისო პროგრამა „დიონისიოს ვარელასი ბიზანტინისტიკის განვითარებისათვის“, რომელსაც აფინანსებს ბერძნული ფარმაცევტული კომპანია „გალენიკა“ და რომლის მიზანიც ბიზანტინისტიკის მიმართულებით სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი, საგამომცემლო საქმიანობის ფინანსური მხარდაჭერაა.

სწავლის შედეგების რუკა (დამატებითი პროგრამა: ბიზანტიური ფილოლოგია)

საგნის/მოდულის სახელწოდება	კომპეტენციები																			
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	5.1
1. ძველი ბერძნული ენა 1, 2, 3	X	X							X	X	X				X	X	X			X
2. ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 1			X	X				X				X	X			X	X	X		X
3. ბიზანტიური ტექსტები					X				X	X	X	X				X	X			
4. ქრისტიანობის საფუძვლები						X	X							X		X	X			
5. ბიზანტიური ჰომილეტიკა					X	X	X							X		X	X			
6. ბიზანტიური ჰიმნოგრაფია					X	X	X							X		X	X			

საგნის/მოდულის სახელწოდება	კომპეტენციები																			
	5.2	5.3	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.6	6.7											
1. ძველი ბერძნული ენა 1, 2, 3	X			X	X	X														
2. ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 1	X		X				X	X	X											
3. ბიზანტიური ტექსტები	X	X		X	X	X														
4. ქრისტიანობის საფუძვლები	X	X		X	X	X		X												
5. ბიზანტიური ჰომილეტიკა	X	X		X	X	X		X												
6. ბიზანტიური ჰიმნოგრაფია	X	X		X	X	X		X												

სასწავლო გეგმა

ფაკულტეტი: **ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი**

ინსტიტუტი / დეპარტამენტი / კათედრა / მიმართულება: **კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი**

სასწავლო პროგრამის სახელწოდება: **ბიზანტიური ფილოლოგია**

სწავლების საფეხური: **ბაკალავრიატი (240 კრედიტი)**

სასწავლო პროგრამის ხელმძღვანელი / კოორდინატორი: **ასოც. პროფ. თინა დოლიძე**

აკადემიური საბჭოს მიერ სასწავლო პროგრამის დამტკიცების თარიღი, დადგენილების ნომერი: **N57/2011**

სასწავლო პროგრამის ამოქმედების თარიღი (სასწავლო წელი): **2011-2012 სასწავლო წელი**

პროგრამის სტრუქტურა

საფაკულტეტო კურსები / მოდულები												
საფაკულტეტო (საბაზისო) სავალდებულო კურსები / მოდულები – 20 კრედიტი (ECTS)												
კოდი	სასწავლო კურსის დასახელება	კრედიტების რაოდენობა ECTS	სტუდენტის საკონტაქტო მუშაობის საათები სემესტრში			სტუდენტის დამოუკიდებელი მუშაობის საათები სემესტრში			საგანზე დაშვების წინაპირობა	სწავლების სემეტრი		ლექტორი/ლექტორები
			ლექცია	სამუშაო	ჯამური	პრაქტიკული	ლექცია-პრაქტიკებისათვის მოსამზადებელი	შუალედური გამოცდის/გამოცდების მოსამზადებელი		გამოცდის მოსამზადებელი	დასკვნითი მოსამზადებელი	
	ენათმეცნიერების შესავალი	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓	✓	თამაზ გამყრელიძე ირინე მელიქიშვილი თინათინ ბოლქვაძე რუსუდან ასათიანი ნათელა ქუთელია ეთერ სოსელია

აკადემიური წერა	5	15	30	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓	✓	ქეთევან გოჩიტაშვილი გიული შაბაშვილი ნინო შარაშენიძე
ფილოსოფიის შესავალი	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓	✓	დემურ ჯალაღონია მამუკა ბიჭაშვილი ირაკლი ბრაჭული ვალერიან რამიშვილი ნაპოლეონ კვარაცხელია დალი გულიაშვილი მაია ქერქაძე ნანა გულიაშვილი
საქართველოს ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓	✓	მიხეილ ზახტაძე ვაჟა კიკნაძე ბუბა კუდავა

საფაკულტეტო არჩევითი კურსები (ევროპული ენები) – 10 კრედიტი (ECTS)

ინგლისური ენა (საფაკულტეტო)	10										
ინგლისური ენა A1.1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓			ენების ცენტრის მასწავლებელი
ინგლისური ენა A1.2	5	60	45	8	10	2	ინგლისური ენა A1.1		✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი
ინგლისური ენა A2.1	5	60	45	8	10	2	ინგლისური ენა A1.2 ან ტესტი	✓			ენების ცენტრის მასწავლებელი
ინგლისური ენა A2.2	5	60	45	8	10	2	ინგლისური ენა A2.1		✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი
ინგლისური ენა B1.1	5	60	45	8	10	2	ინგლისური ენა A2.2 ან ტესტი	✓			ენების ცენტრის მასწავლებელი
ინგლისური ენა B1.2	5	60	45	8	10	2	ინგლისური ენა B1.1		✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი
ინგლისური ენა B2.1	5	60	45	8	10	2	ინგლისური ენა B1.2 ან ტესტი	✓			ენების ცენტრის მასწავლებელი
ინგლისური ენა B2.2	5	60	45	8	10	2	ინგლისური ენა B2.1		✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი
გერმანული ენა (საფაკულტეტო)	10										
გერმანული ენა A1.1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓			ენების ცენტრის მასწავლებელი
გერმანული ენა A1.2	5	60	45	8	10	2	გერმანული ენა A1.1		✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი
გერმანული ენა A2.1	5	60	45	8	10	2	გერმანული ენა A1.2 ან ტესტი	✓			ენების ცენტრის მასწავლებელი
გერმანული ენა A2.2	5	60	45	8	10	2	გერმანული ენა A2.1		✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი
გერმანული ენა B1.1	5	60	45	8	10	2	გერმანული ენა A2.2 ან ტესტი	✓			ენების ცენტრის მასწავლებელი
გერმანული ენა B1.2	5	60	45	8	10	2	გერმანული ენა B1.1		✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი
გერმანული ენა B2.1	5	60	45	8	10	2	გერმანული ენა B1.2 ან ტესტი	✓			ენების ცენტრის მასწავლებელი

	პოლონური ენა 2	5	60	45	8	10	2	პოლონური ენა 1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ქართული ენა (არაქართულენოვანი სტუდენტებისათვის)	10								
	ქართული ენა A1.1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ქართული ენა A1.2	5	60	45	8	10	2	ქართული ენა A1.1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ქართული ენა A2.1	5	60	45	8	10	2	ქართული ენა A1.2 ან ტესტი	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ქართული ენა A2.2	5	60	45	8	10	2	ქართული ენა A2.1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ქართული ენა B1.1	5	60	45	8	10	2	ქართული ენა A2.2 ან ტესტი	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ქართული ენა B1.2	5	60	45	8	10	2	ქართული ენა B1.1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ქართული ენა B2.1	5	60	45	8	10	2	ქართული ენა B1.2 ან ტესტი	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ქართული ენა B2.2	5	60	45	8	10	2	ქართული ენა B2.1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი

საფაკულტეტო არჩევითი კურსები (კლასიკური ან აღმოსავლური ენა) – 10 კრედიტი (ECTS)

	ძველი ბერძნული ენა (საფაკულტეტო)	10								
	ძველი ბერძნული ენა 1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ძველი ბერძნული ენა 2	5	60	45	8	10	2	ძველი ბერძნული ენა 1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ლათინური ენა(საფაკულტეტო)	10								
	ლათინური ენა 1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ლათინური ენა 2	5	60	45	8	10	2	ლათინური ენა 1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	არაბული ენა (საფაკულტეტო)	10								
	არაბული ენა 1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	არაბული ენა 2	5	60	45	8	10	2	არაბული ენა 1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	სპარსული ენა (საფაკულტეტო)	10								
	სპარსული ენა 1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	სპარსული ენა 2	5	60	45	8	10	2	სპარსული ენა 1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	თურქული ენა(საფაკულტეტო)	10								
	თურქული ენა1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	თურქული ენა2	5	60	45	8	10	2	თურქული ენა1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ებრაული ენა (საფაკულტეტო)	10								
	ებრაული ენა 1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი
	ებრაული ენა 2	5	60	45	8	10	2	ებრაული ენა 1	✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი

	იაპონური ენა (საფაკულტეტო)	10										
	იაპონური ენა 1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი	
	იაპონური ენა 2	5	60	45	8	10	2	იაპონური ენა 1		✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი	
	ჩინური ენა (საფაკულტეტო)	10										
	ჩინური ენა 1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი	
	ჩინური ენა 2	5	60	45	8	10	2	ჩინური ენა 1		✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი	
	ახალი სომხური ენა 1(საფაკულტეტო)	10										
	ახალი სომხური ენა 1	5	60	45	8	10	2	წინაპირობის გარეშე	✓		ენების ცენტრის მასწავლებელი	
	ახალი სომხური ენა 2	5	60	45	8	10	2	ახალი სომხური ენა 1		✓	ენების ცენტრის მასწავლებელი	

საფაკულტეტო არჩევითი კურსები (შესავალი კურსები) – 10 კრედიტი (ECTS)

	შესავალი ლიტერატურათმცოდნეობაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ირმა რატინი
	შესავალი ისტორიის მეცნიერებებში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓	✓	მარიამ ჩხარტიშვილი
	შესავალი არქეოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ვახტანგ ლიჩელი
	შესავალი ეთნოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ქეთევან ხუციშვილი
	შესავალი კულტურის მეცნიერებებში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ნინო ჩიქოვანი
	შესავალი ხელოვნებათმცოდნეობაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		მაია ციციშვილი
	შესავალი კავკასიოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ცირა ბარამიძე, ჯონი კვიციანი
	შესავალი აღმოსავლეთმცოდნეობაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		თეა შურღაია
	შესავალი ქართულ ფილოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ლელა ხაჩიძე, ანა ხარანაული
	შესავალი ინგლისურ ფილოლოგიაში	5	15	30	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓	✓	მანანა რუსიეშვილი
	შესავალი გერმანულ ფილოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ლალი ქეცბა-ხუნდაძე
	შესავალი რომანულ ფილოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ქეთევან გაბუნია
	შესავალი კლასიკურ ფილოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		რისმაგ გორდუზიანი
	შესავალი ბიზანტიურ ფილოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		თინა დოლიძე
	შესავალი ახალ ბერძნულ ფილოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ანა ჩიქოვანი
	შესავალი სლავურ ფილოლოგიაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ნათელა ჭოხონელიძე
	შესავალი ამერიკისმცოდნეობაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓		ელენე მემმარიაშვილი
	შესავალი პედაგოგიკაში	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓	✓	ქეთევან ჭკუასელი,

												ევემია ხარაძე თამაზ კარანაძე თინათინ დოლიძე
ყველა ფილოლოგიური პროგრამისათვის სავალდებულო კურსები - 20 კრედიტი (ECTS)												
	ლიტერატურის თეორია	5	30	15	60	8	9	3	შესავალი ლიტერატურათმცოდნეობაში	✓	✓	ირმა რატიანი თენგიზ კიკაჩიშვილი რამაზ ჭილაია სოლომონ ტაბუცაძე
	ლინგვისტური კომპარატივისტიკა	5	30	30	45	8	9	3	ძველი ბერძნული და ლათინური ენა 3	✓	✓	იამზე გაგუა
	მსოფლიო ისტორია	5								✓	✓	
	ქართული ლიტერატურის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			ელგუჯა ხინთიბიძე ნესტან სულავა ლადო მინაშვილი იუზა ევგენიძე თამარ შარაბიძე რუსუდან ნიშნიანიძე დავით წოწკოლაური
	ანტიკური ლიტერატურის ისტორია	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			მანანა ფხაკაძე ქეთევან ნადარეიშვილი ეკატერინე კობახიძე ზაზა ხინთიბიძე თინა გიორგობიანი
	ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			გვანცა კოპლატაძე
	ახალი ბერძნული ლიტერატურის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			სოფიო შამანიდი ანა ჩიქოვანი სვეტლანა ბერიკაშვილი
	რუსული ლიტერატურის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			ნოდარ ფორაქიშვილი
	ფრანგული ლიტერატურის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			გიორგი ეკიზაშვილი ილია გასვიანი
	იტალიური ლიტერატურის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			მერი ტიტვინიძე
	ესპანური ლიტერატურის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			მერი ტიტვინიძე
	ინგლისური ლიტერატურის ისტორია	5	15	15	75	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓	✓	მანანა გელაშვილი

	(მოკლე კურსი ინგლისურ ენაზე)												
	თარგმანის თეორია და პრაქტიკა	5											
	თარგმანის თეორია და პრაქტიკა (ძველი ბერძნული და ლათინური ენებიდან თარგმნის თეორია და პრაქტიკა)	5	15	60	8	9	3		ძველი ბერძნული და ლათინური ენა 3				ნანა ტონია
სპეციალობის სავალდებულო კურსები – 80 კრედიტი (ECTS)													
	ძველი ბერძნული ენა 1	5	30	60	22	6	5	2	წინაპირობის გარეშე		✓		ქეთევან აბესაძე/ქეთევან ნადარეიშვილი
	ძველი ბერძნული ენა 2	5	30	60	22	6	5	2	ძველი ბერძნული ენა 1	✓			ქეთევან აბესაძე/ქეთევან ნადარეიშვილი
	ძველი ბერძნული ენა 3	5	30	60	22	6	5	2	ძველი ბერძნული ენა 2		✓		ქეთევან აბესაძე/ქეთევან ნადარეიშვილი
	ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 1	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓			მაგდა მჭედლიძე
	ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 2	5	30	30	45	8	9	3	ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 1		✓		მაგდა მჭედლიძე
	ბიზანტიური ტექსტები	5	15	15	75	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3	✓			თინა დოლიძე
	ქრისტიანობის საფუძვლები	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე		✓		თამარ აფციაური
	ბიზანტიური აგიოგრაფია (თეორიული კურსი და ტექსტების კითხვა)	5	30	30	45	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3	✓			მაგდა მჭედლიძე
	ბიზანტიური ჰომილეტიკა (თეორიული კურსი და ტექსტების კითხვა)	5	30	30	45	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3		✓		გვანცა კოპლატაძე
	ბიზანტიური ჰიმნოგრაფია (თეორიული კურსი და ტექსტების კითხვა)	5	30	30	45	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3	✓			გვანცა კოპლატაძე
	ბიზანტიური ისტორიოგრაფია (თეორიული კურსი და ტექსტების კითხვა)	5	30	30	45	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3		✓		მაგდა მჭედლიძე
	ბიზანტიური ეპოსი (თეორიული კურსი და ტექსტების კითხვა)	5	30	30	45	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3	✓			გვანცა კოპლატაძე
	ბიბლიის ეგზეგეტიკა (თეორიული კურსი და ტექსტების კითხვა)	5	30	30	45	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3		✓		გვანცა კოპლატაძე
	ანტიკური ფილოსოფიის ისტორია	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓			ლელა ალექსიძე
	საბაკალავრო ნაშრომი	10											

სპეციალობის არჩევითი კურსები – 20 კრედიტი (ECTS)

	შუა საუკუნეების ლათინური ტექსტები	5	30	30	45	8	9	3	ლათინური ენა (საფაკულტეტო/სპეციალობის)	2	✓		თინა დოლიძე
	ბერძნული რომანი და “ვეფხისტყაოსანი”	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე			✓	მაია კაკაშვილი
	შუა საუკუნეების ფილოსოფია	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე				ლელა ალექსიძე
	„ბიზანტიური თანამეგობრობის“ ისტორია	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე				ბეჟან ჯავახია
	შუა საუკუნეების ქრისტიანული დასავლეთის ხელოვნება	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე				ნინო სილაგაძე
	ეკლესიის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე				ბეჟან ჯავახია
	საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე				ქეთევან ჰავლიაშვილი
	ანტიკური კულტურის მწვერვალები	5	30	15	60	8	9	3	წინაპირობის გარეშე		✓		ზაზა ხინთიბიძე
	ანტიკური მითოლოგია	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე		✓		რუსუდან ცანავა
	რეკომენდებული არჩევითი საგნები სხვა საბაკალავრო პროგრამებიდან												
	სტუდენტს შეუძლია პროგრამის ხელმძღვანელთან კონსულტაციით აირჩიოს საგნები რომელიმე მომიჯნავე საბაკალავრო პროგრამიდან.												

თავისუფალი კრედიტები – 10 კრედიტი (ECTS)

დამატებითი პროგრამა – ბიზანტიური ფილოლოგია (60 ECTS კრედიტი)

სავალდებულო კურსები – 40 კრედიტი (ECTS)

კოდი	სასწავლო კურსის დასახელება	კრედიტების რაოდენობა ECTS	სტუდენტის საკონტაქტო მუშაობის საათები სემესტრში	სტუდენტის დამოუკიდებელი მუშაობის საათები სემესტრში	დასკვნითი გამოცდის	საგანზე დაშვების წინაპირობა	სწავლების სემესტრი	ლექტორი/ლექტორები				
	ძველი ბერძნული ენა 1	5	30	60	22	6	5	2	წინაპირობის გარეშე		✓	ქეთევან აბესაძე/ქეთევან

												ნადარეიშვილი
ძველი ბერძნული ენა 2	5	30	60	22	6	5	2	ძველი ბერძნული ენა 1	✓			ქეთევან აბესაძე/ქეთევან ნადარეიშვილი
ძველი ბერძნული ენა 3	5	30	60	22	6	5	2	ძველი ბერძნული ენა 2		✓		ქეთევან აბესაძე/ქეთევან ნადარეიშვილი
ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია 1	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე	✓			მაგდა მჭედლიძე
ბიზანტიური ტექსტები	5	15	15	75	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3				თინა დოლიძე
ქრისტიანობის საფუძვლები	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე		✓		თამარ აფციაური
ბიზანტიური ჰომილეტიკა (თეორიული კურსი და ტექსტების კითხვა)	5	30	30	45	8	9	3	ძველი ბერძნული ენა 3				გვანცა კობლატაძე
ბიზანტიური ჰიმნოგრაფია (თეორიული კურსი და ტექსტების კითხვა)	5	30	30	45	8	9	3	წინაპირობის გარეშე				გვანცა კობლატაძე
არჩევითი კურსები – 20 კრედიტი (ECTS)												
სტუდენტს შეუძლია აირჩიოს ძირითადი პროგრამის სავალდებულო ან არჩევითი საგნებიდან ნებისმიერი სასწავლო კურსი												

პროგრამის ხელმძღვანელის(ების) ხელმოწერა _____

ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსის ხელმოწერა _____

ფაკულტეტის სასწავლო პროცესის მართვის სამსახურის უფროსის ხელმოწერა _____

ფაკულტეტის დეკანის ხელმოწერა _____

უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსის ხელმოწერა _____

თარიღი _____

ფაკულტეტის ბეჭედი